

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Crèdits	1,6 de presencials (40 hores) 5,9 de no presencials (147,5 hores) 7,5 de totals (187,5 hores).
Grup	Grup 1, AN (Campus Extens)
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Andreu Bover Bover andreu.bover@uib.es	15:30h	16:30h	Dimarts	22/09/2014	29/05/2015	nº 13. Ed. Beatriu de Pinós
Margalida Miró Bonet mmiro@uib.es	15:00h	16:00h	Dimecres	01/09/2014	31/07/2015	C-201. Guillem Cifre de Colonya
	11:00h	12:00h	Dimecres	01/09/2014	31/07/2015	C-201. Guillem Cifre de Colonya
María Isabel Pomar Fiol maribelpomar@uib.es	13:00h	14:00h	Dimarts	22/09/2014	27/02/2015	Despatx A-111, prèvia cita.
	16:00h	17:00h	Dijous	12/02/2015	28/05/2015	A-111, prèvia cita.
Concepción Zaforteza Lallemand concha.zaforteza@uib.es	11:00h	12:30h	Dimarts	22/09/2014	08/02/2015	Edifici Beatriu de Pinós, despatx 25
	12:00h	14:00h	Dimarts	09/02/2015	30/06/2015	Edifici Beatriu de Pinós, despatx 25

Contextualització

En aquesta matèria s'abordarà la investigació qualitativa com una eina metodològica per analitzar i generar coneixements contextualitzats, que donin suport a les bones pràctiques i permetin crear-ne de noves, donant resposta a les demandes i reptes de la ciutadania en matèria social, d'educació i de la salut.

Maria Bel Pomar Fiol. Mestra i doctora en Ciències de l'Educació. Professora titular de la Facultat d'Educació de la Universitat de les Illes Balears. Actualment imparteix la seva docència als Estudis de Grau de Mestre d'Educació Infantil i al Màster Universitari en Primera Infància: Perspectives i línies d'intervenció (UIB). També és professora del Màster Filosofia 3/18 on line, organitzat per la Universitat de Girona i el Grup Iref. Línies de treball: La convivència democràtica a l'escola, Educació comunitària, Les habilitats de pensament i el Projecte de Filosofia 3/18, El diàleg a l'aula, Els projectes de treball i la construcció compartida del coneixement, La veu de l'alumnat, Les pràctiques restauratives.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

Requisits

Competències

Específiques

- * Capacitat per valorar i seleccionar l'opció metodològica més adient davant un problema de recerca..
- * Capacitat per utilitzar la investigació qualitativa com a forma d'indagació per l'adquisició de coneixements i la millora de la pràctica professional en contextos específics..
- * Capacitat per dissenyar un projecte de recerca des de la perspectiva de la investigació qualitativa..
- * Capacitat per utilitzar les eines de recollida d'informació i la seva anàlisi pròpies de la investigació qualitativa..
- * Capacitat per analitzar informes de recerca qualitativa i extreure'n conclusions..

Genèriques

- * Capacitat d'analitzar de forma crítica, global i complexa els fenòmens socials, educatius i en salut..
- * Capacitat d'adaptar-se al nous canvis i demandes poblacionals dels àmbits social, educatiu i de la salut, des de l'anàlisi i la recerca qualitativa..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

TEMA 1. INTRODUCCIÓ A LA INVESTIGACIÓ QUALITATIVA

- 1.1 Principals característiques
- 1.2 Paradigmes i fonaments epistemològics

TEMA 2. EL PROCÉS DE RECERCA

- 2.1 Posicionalitat i reflexivitat
- 2.2 Contextualització i justificació
- 2.3 Revisió de la literatura
- 2.4 Marc conceptual i teòric
- 2.5 Formulació del problema i objectius
- 2.6 Metodologia: Disseny de la recerca

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

- 2.7 Negociació i compromís ètic
- 2.8 Estada al camp
- 2.9 Recollida d'informació: instruments
- 2.10 Estratègies de rigor
- 2.11 Anàlisi i discussió de les dades
- 2.12 Transferència i divulgació de la investigació

Metodologia docent

La metodologia inclourà una part expositiva i una part de treball pràctic al voltant de situacions concretes, tant de la pròpia àrea d'interès com d'altres fonts, relacionades amb informes d'investigació qualitativa i amb les distintes fases de la investigació.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classe teòrica	Grup gran (G)	Exposició de les característiques principals de la investigació qualitativa i de les distintes fases del seu disseny i desenvolupament.	25
Classes pràctiques	Classe Pràctica-Exercicis	Grup gran (G)	Desenvolupament d'exercicis relacionats amb els continguts teòrics: lectures, comentaris, debats, etc.	15

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Proposta de disseny de recerca	Lectures de la documentació proposada, anàlisi i interpretació. Recerca d'informació. Preparació de l'exposició pública dels exercicis proposats a les classes pràctiques. Elaboració d'un informe final amb el disseny complet d'un projecte d'investigació qualitativa.	147.5

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Classe teòrica

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Exposició de les característiques principals de la investigació qualitativa i de les distintes fases del seu disseny i desenvolupament.
Criteris d'avaluació	Participació en la dinàmica de classe. Criteris: 1) Adequació de les preguntes i comentaris: aportació d'idees, experiències, exemples, opinions, criteris, de forma argumentada i en relació al contingut que s'està treballant, 2) Escolta activa de les intervencions dels altres, 3) Intervencions per establir relacions entre idees, entre idees i exemples, entre aportacions de distintes persones, 4) Plantejament de preguntes, dubtes, qüestionaments que ajudin al grup a avançar, 5) Interès en la participació.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Classe Pràctica-Exercicis

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Desenvolupament d'exercicis relacionats amb els continguts teòrics: lectures, comentaris, debats, etc.
Criteris d'avaluació	Elaboració i exposició d'exercicis relacionats amb les diferents fases de la investigació qualitativa, que conduirà al disseny complet d'un projecte de recerca de l'àrea d'interès de l'estudiant.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Proposta de disseny de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Lectures de la documentació proposada, anàlisi i interpretació. Recerca d'informació. Preparació de l'exposició pública dels exercicis proposats a les classes pràctiques. Elaboració d'un informe final amb el disseny complet d'un projecte d'investigació qualitativa.
Criteris d'avaluació	Presentació del disseny d'una recerca qualitativa. Criteris: 1) Presència de tots els elements d'un disseny d'investigació 2) Coherència 3) Cohesió 4) Adequació 5) Nivell d'anàlisi, síntesi i reflexió personal.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

Data de lliurament del treball: 9 de juny de 2015.

Percentatge de la qualificació final: 75%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- * Amezcua M, Gálvez Toro A. Los modos de análisis en investigación cualitativa en salud: perspectiva crítica y reflexiones en voz alta. Rev Esp Salud Pública. 2002 Sep-Oct;76(5):423-36. Disponible en: <http://www.msc.es/resp> (Fecha de acceso: 14 de Marzo de 2011) (artículo en pdf)
- * Bover A. Herramientas de reflexividad y posicionalidad para promover la coherencia teórico-metodológica al inicio de una investigación cualitativa. Enfermería clínica, Vol. 23, Nº. 1, 2013, págs. 33-37
- * Calderón C. Criterios de calidad en la investigación cualitativa en salud (ICS): apuntes para un debate necesario. Revista Española de Salud Pública 2002; 76:473-482. (<http://scielo.isciii.es/pdf/resp/v76n5/colabora8.pdf>)
- * Cuesta-Benjumea C, López-Sancho MP, Contreras-Moreira M, García-Alamino JM, Perera R, de la Quintana Jiménez, P., et al. La reflexividad: un asunto crítico en la investigación cualitativa. Enfermería Clínica 2011.
- * Flick, U. (2004). Introducción a la investigación cualitativa. Madrid: Morata.
- * Jociles, M.I.; Franzé, A.; y Poveda D. (eds) (2011). *Etnografías de la infancia y de la adolescencia*. Madrid: Catarata.
- * Lincoln YS, Guba EG. Paradigmas en competencia en la investigación cualitativa.. En: Dennon CA, Haro JA (ed). Por los rincones. Antología de métodos cualitativos en la investigación social. México: El colegio de sonora 2000; p. 113-145.
- * Pita Fernández S, Pértegas Díaz S. Investigación cuantitativa y cualitativa. Atención Primaria 2002;9:76-78.
- * Pope C, Ziebland S, Mays N. Qualitative research in health care. Analysing qualitative data. BMJ 2000; 320: 114-116. (artículo en pdf)
- * Rodríguez, G., Gil, J., García Jiménez, E. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.
- * Ruiz Olabuénaga JI. *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto: 1999.
- * Sandelowski M, Barroso J. Reading qualitative studies. International Journal of Qualitative Methods 2002; 1(1): article 5 (<http://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/IJQM/article/view/4615/3764>)
- * Sanmartín, R. (2003). *Observar, escuchar, comparar, escribir: La práctica de la investigación cualitativa*. Barcelona: Ariel.
- * Seale C, Giamprieto G, Gubrium JF, Silverman D. Qualitative Research Practice. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2004
- * Taylor, S. J., Bogdan, R. (1990). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paidós.
- * Van Manen, M. (2003). *Investigación educativa y experiencia vivida*. Barcelona: Idea Books.

Bibliografia complementària

- * Banks M. (2010). Los datos visuales en Investigación Cualitativa. Madrid: Morata.
- * Bover A. Cuidadores informales de salud del ámbito domiciliario: Percepciones y estrategias de cuidado ligadas al género ya la Generación. Universitat de les Illes Balears; 2004.
- * Bover A, Gastaldo D, Miró M, Zaforteza C. Qualitative nursing research in Spain. En: Routledge International Handbook of Qualitative Nursing Research. New York, 2013, pp:500-135
- * Coffey A y Atkinson P. (2005). Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Alicante: Universidad de Alicante.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

- * Conde F. Análisis sociológico del sistema de discursos. Cuadernos Metodológicos 43. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas; 2009.
- * Cuesta Benjumea, C. El investigador como instrumento flexible de la indagación. International Journal of Qualitative Methods 2008;2(4):25-38.
- * Denzin NK, Lincoln YS. The discipline and practice of Qualitative Research. En Denzin NK, Lincoln YS (ed) Strategies of Qualitative Inquiry. Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE 2003. pág 1-45.
- * Denzin, N, y Lincoln Y. S 2a Edición (2000). Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks CA: Sage Publications.
- * Gaitán Moya, J. A., Piñuel Raigada, J. L. (1998). Técnicas de investigación en comunicación social. Elaboración y registro de datos. Madrid: Síntesis.
- * Geertz, C. (1987). La interpretación de las culturas. Barcelona: Gedisa.
- * Geertz, C., Clifford, J. et al. (1992). El surgimiento de la antropología posmoderna. Barcelona: Gedisa.
- * Goyette, G., Lessard-Hébert, M. (1988). La investigación acción. Funciones, fundamentos e instrumentación. Barcelona: Laertes.
- * Hammersley, M., Atkinson, P. (1994). Etnografía. Barcelona: Paidós.
- * Hodges BD, Kuper A, Reeves S. Discourse analysis. BMJ. 2008; 337-879.
- * Iñiguez Rueda L. Investigación y evaluación cualitativa: bases teóricas y conceptuales. Atención Primaria 1999; 23 (8): 496-502.
- * López-Aranguren E. El análisis de contenido tradicional. En García-Ferrando M, Ibañez J, Alvira F. El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación (3a ed). Madrid: Alianza; 2001.
- * Martínez Miguélez, M. (2007). La investigación cualitativa etnográfica en educación. Manual teórico-práctico. Ed. Trillas.
- * Maxwell, J. A. (1996). Qualitative research design. An interactive approach. Thousands Oaks, CA: Sage.
- * Mayring P. Qualitative Content Analysis. Forum: Qualitative Social Research [On-line Journal]. 2000;1(2). Disponible en: www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/download/1089/2386 (Fecha de acceso 14 de Marzo de 2011)
- * Miller, G., Dingwall, R. (1997). Context and Method in Qualitative Research. London: The Falmer Press.
- * Morse, J. M. (ed.) (1994). Critical Issues in Qualitative Research Methods. Thousand Oaks, CA: Sage Publication, Inc.
- * Pérez Serrano, G. (1990). Investigación-acción. Aplicaciones al campo social y educativo. Madrid: Dykinson.
- * Pérez Serrano, G. (1994). Investigación cualitativa. Retos e interrogantes, I. Métodos. Madrid: La Muralla.
- * Pérez Serrano, G. (1994). Investigación cualitativa. Retos e interrogantes, II. Técnicas y análisis de datos. Madrid: La Muralla.
- * Pujadas et al. (2004). Etnografía. Barcelona: UOC (Universitat Oberta de Catalunya).
- * Ruiz J. Análisis sociológico del discurso: métodos y lógicas. Forum Qualitative Social Research. 2009; 10(2) Art 26. Disponible en: <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/1298/2777>
- * Silverman D. What you can (and can't) do with qualitative research. En Silverman D, Doing Qualitative Research.. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2005. pág 5-16.
- * Silverman, D. (2005). Doing Qualitative Research. 2a ed. London: Sage Publications.
- * Spencer L, Ritchie J, Lewis J, Dillon L. Quality in qualitative evaluation: a framework for assessing research evidence. Government Chief Social Researcher's Office. 2003. Consultar el punto 3.3 entre las páginas 38 a 43. (http://www.civilservice.gov.uk/Assets/a_quality_framework_tcm6-7314.pdf)
- * Ulin PR, Robinson ET, Tolley EE. Qualitative Methods in Public Health. A Field Guide for Applied Research. San Francisco: Jossey-Bass 2005. pág. 1-10
- * Vallés M S (1997). Técnicas cualitativas de Investigación Social. Reflexión metodológica y práctica profesional. Síntesis: Madrid.
- * Vázquez, R., Angulo, F. (2003). Introducción a los estudios de casos. Los primeros contactos con la investigación etnográfica. Málaga: Aljibe.

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	E
Idioma	Català

* Yin, R. K. (2003). Case Study Research. Design and Methods. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

